

Sakskart møte i fagpolitisk utvalg for samferdsel

Tid: Mandag 9. mai kl. 10:00-14:00

Sted: Galleri Oslo (Viken fylkeskommune), møterom 540

Tema for møtet: Internasjonalt samarbeid på samferdselsområdet

Tentativ kjøreplan for møtet:

Kl.	Tema	Innleder
10:00	TEN-T revisjonen og EUs mobilitetspakke. Betydning og konsekvenser for Norge og norske fylkeskommuner	Carsten Horn-Hanssen Spesialutsending for samferdsel, den norske EU-delegasjonen.
10:30	Jernbaneutbygging mellom Oslo-Stocholm. Status og muligheter.	Jonas Karlson Oslo-Stocholm2.55
11:00	Orientering om Jyllandskorridoren. Betydning og muligheter	Arve Høyberg Vestfold og Telemark FK
11:30	Lunsjpause	
12:00	Orientering om Move 21. Europeisk innovasjonsprosjekt for reduksjon av klimagasser fra transportsektoren i byer/regioner.	Tiina Ruohonen Prosjektkoordinator i prosjektet Oslo kommune
12:30	Behandling av sakskart	
13:30	Orientering om Scandria Alliance	Tommi Vollmann Sekretariatet for Scandria Alliance i Berlin/Brandenburg

Saksliste

09/2022 Godkjenning av protokoll 21. februar 2022.....	3
Forslag til vedtak.....	3
Saksredegjørelse.....	3
Vedlegg.....	3
10/2022 Godkjenning av protokoll 28. februar 2022.....	4
Forslag til vedtak.....	4
Saksredegjørelse.....	4
Vedlegg.....	4
11/2022 Aktuelle saker	5
Forslag til vedtak	5
Saksredegjørelse.....	5
Vedlegg.....	5
12/2022 InterCity – Spissing av budskap og oppdatering av kommunikasjonsstrategi	6
Forslag til vedtak.....	6
Saksredegjørelse.....	6
Vedlegg.....	7
13/2022 Ny NTP - Østlandssamarbeidet.....	8
Forslag til vedtak.....	8
Saksredegjørelse.....	8
Vedlegg.....	9
14/2021 Grønne næringstransporter	10
Forslag til vedtak.....	10
Saksredegjørelse.....	10
Vedlegg.....	12
15/2021 Felles uttalelse om TEN-T fra Scandria Alliance.....	13
Forslag til vedtak.....	13
Saksredegjørelse.....	13
Vedlegg.....	13
16/202 Justert møteplan for 2022.....	14
Forslag til vedtak.....	14
Saksredegjørelse.....	14
Vedlegg.....	14

09/2022 Godkjenning av protokoll 21. februar 2022

Forslag til vedtak

Protokoll fra møte i fagpolitisk utvalg 21. februar 2022 godkjennes.

Saksredegjørelse

Møtet ble gjennomført som et teams-møte. Protokollutkast vedlagt i separat vedlegg. Utkastet ble også sendt ut pr. mail 21. februar med frist for tilbakemelding 24. februar. Ingen endringsforslag mottatt.

Vedlegg

Separat vedlegg: Utkast til protokoll fra møte 21. februar 2022

10/2022 Godkjenning av protokoll 28. februar 2022

Forslag til vedtak

Protokoll fra møte i fagpolitisk utvalg 28. februar 2022 godkjennes.

Saksredegjørelse

Møte ble gjennomført som et teams-møte. Protokollutkast vedlagt i separat vedlegg.

Vedlegg

Separat vedlegg: Utkast til protokoll fra møte 28. februar 2022

11/2022 Aktuelle saker

Forsag til vedtak

Fagpolitisk utvalg tar informasjonen til orientering.

Saksredegjørelse

Utover behandling av konkrete saker brukes møtene i fagpolitisk utvalg til erfaringsutveksling og læring. Dette gir anledning til å løfte opp saker fylkeskommunene arbeider med og/eller har særlig fokus på. Det settes denne gangen av ca. 5 minutter til korte orienteringer fra hver av fylkeskommunene.

Denne gangen kan det være interessant å få en oppdatering på hvordan Viken og Vestfold og Telemark arbeider for å ta vare på fagmiljøene (samferdsel) ifm. de forestående fylkesoppdelingene. Oslopakke 3 har også vært omtalt de siste ukene mht. overskridelsene på Fornebu-banen. Hva er status her?

Sekretariatet orienterer om følgende saker.

- Godskonferanse grensekryssende korridorer, november 2022, status.
- Godskonferanse Innlandet, 25. august
- Interreg-søknad, samarbeid med andre skandinaviske og europeiske regioner
- Landsdelssamarbeid: 'bærekraftig mobilitet i distriktene'
- Andre saker

Vedlegg

Ingen vedlegg.

12/2022 InterCity – Spissing av budskap og oppdatering av kommunikasjonsstrategi

Forslag til vedtak

1. Fagpolitisk utvalg ser det som nødvendig at Østlandssamarbeidet klargjør felles posisjoner og budskap knyttet til det videre arbeid med InterCity.
2. Sekretariatet og adm. samferdselsgruppe bes om å utarbeide et forslag til felles budskap som kan legges fram for drøfting og sluttbehandling på et ekstraordinært utvalgsmøte før sommeren.
3. Sekretariatet og adm. samferdselsgruppe bes også starte arbeidet med å utarbeide forslag til ny kommunikasjonsstrategi som kan legges fram for behandling på møte i fagpolitisk utvalg høsten 2022.

Saksredegjørelse

Bakgrunn

I møte med samferdselsdepartementet 12. januar 2021 ble IC-budskapet fra Østlandssamarbeidet tydeliggjort – både på landsdelsnivå og også når det gjelder de ulike delstrekningene. I oppsummeringsdokumentet (se vedlegg) fra møtet peker Østlandssamarbeidet blant annet på at:

1. Ambisjonene for InterCity må ligge fast. Det er spesielt viktig at målet om reduserte reisetider og økt frekvens opprettholdes. Det er naturlig å først prioritere IC-strekninger som raskt kan forbedre det samlede togtilbudet i landsdelen.
2. Det må i de årlige budsjettene settes av tilstrekkelige midler til å sikre kontinuitet i planlegging og utbygging.
3. Østlandssamarbeidet ser det som viktig at det i ny nasjonal transportplan settes en sluttdato for IC-utbyggingen i og med at ferdigstilling i 2032/34 ikke lenger synes å være realistisk. For å holde utbyggingstempoet oppe, bør også alternative modeller for prosjektorganisering og finansiering vurderes.

I innspillene til samferdselsdepartementet og Stortinget i forbindelse med behandlingen av NTP 2022-33 våren 2021, krevde Østlandssamarbeidet full InterCity-utbygging med dobbeltspor til Halden, Skien, Lillehammer og Hønefoss slik at framtidig transport av personer og gods kan gjøres mer effektivt, sikkert og bærekraftig.

Stortinget behandlet i juni 2021 forslaget til Nasjonal Transportplan 2022-33 fra Regjeringen og Innst. 653 S (2020-2021) fra Transport- og kommunikasjonskomiteen. I forbindelse med behandlingen av innstillingen var det et bredt flertall på Stortinget som slo fast at målet om utbygging også av ytre InterCity må ligge fast, både på Dovrebanen, Vestfoldbanen og Østfoldbanen. Det ble også understreket at man i planperioden fram til 2033 må gjennomføre vesentlige tilbudsforbedringer på InterCity-strekningene som er viktig for halve Norges befolkning.

Ambisjonsnivå og budskap – behov for justeringer?

Mye har imidlertid skjedd siden Stortingets flertatt i juni 2021 la føringer om at målet om full InterCity-utbygging skulle ligge fast. Vi har vært gjennom en pandemi, flere større samferdselsprosjekter har opplevd betydelige overskridelser, krigen i Europa har bidratt til økte kostnader på energi og andre viktige innsatsfaktorer og det forventes økte renter de neste årene.

Betydelige overskridelser også på enkelte InterCity-strekninger har gjort at transportetatene har trukket i håndbrekket og det er også kommet politiske signaler fra sentrale nasjonale politikere som tyder på at InterCity-ambisjonene kan bli redusert. Nasjonale media har nærmest tatt det for gitt at man kan se bort fra dobbeltspor på ytre InterCity. I Aftenpostens leder lørdag 30. april viser man eksempelvis til at de offensive planene for IC-tilbudet til Halden, Skien og Lillehammer er lagt vekk.

Østlandssamarbeidet og fagpolitisk utvalg bør derfor drøfte fylkeskommunenes felles posisjoner når det gjelder InterCity og følgende spørsmål står sentralt:

1. Skal Østlandssamarbeidet fortsatt arbeide for full InterCity-utbygging med dobbeltspor til Lillehammer, Halden, Skien og Porsgrunn – eller skal man tilpasse ambisjonsnivået og budskapet til en ny virkelighet?
2. Skal man – i stedet for dobbeltspor – argumentere for å opprettholde effektmål knyttet til kapasitet, frekvens og reisetid på InterCity-strekningene slik at framtidig transport av personer og gods fortsatt kan gjøres effektivt, sikkert og bærekraftig.

Sekretariatet ser det som nødvendig å se nærmere på saken og at fagfolkene i fylkeskommunene trekkes inn i dette arbeidet, før saken avklares på et ekstraordinært møte i fagpolitisk utvalg før sommeren, jf. sak 16/2022.

Fagpolitisk utvalg utfordres allerede nå til å komme med innspill og vurderinger i denne forbindelse. Innspillene fra fagpolitisk utvalg vil bli tatt med i det videre arbeidet.

Oppdatering av kommunikasjonsstrategi.

Gjeldende kommunikasjonsstrategi for Østlandssamarbeidet sitt InterCity-arbeid ble vedtatt på møte i fagpolitisk utvalg i april 2021. Strategidokumentet er vedlagt som separat vedlegg.

Uavhengig av hvilke posisjoner Østlandssamarbeidet lander på når det gjelder framtidige IC-ambisjoner og budskap, bør kommunikasjonsstrategien oppdateres og budskapet tydeliggjøres. Fagpolitisk utvalg utfordres til å komme med innspill og forslag i denne forbindelse. Disse tas med i det videre arbeidet slik at ny kommunikasjonsstrategi kan vedtas på neste møte i fagpolitisk utvalg.

Vedlegg

Separate vedlegg:

- 1: Oppsummering etter IC-møte med samferdselsdepartementet 12. januar 2021
- 2: 2021Kommunikasjonsstrategi InterCity, april 2021

13/2022 Ny NTP - Østlandssamarbeidet

Forslag til vedtak

1. Fagpolitisk utvalg ber sekretariatet følge opp ovenfor samferdselsdepartementet med tanke på å få til et snarlig dialogmøte om tidslinje og innhold i ny NTP.
2. Østlandssamarbeidet bør tidlig i prosessen gi et felles NTP- innspill til departementet, med en oversikt over prioriterte innsatsområder.

Saksredegjørelse

Tidslinje og opplegg for regjeringens arbeid med ny NTP

Østlandssamarbeidet har siden høsten 2021 hatt dialog med departementet for å få innsyn i departementet sine planer for utarbeidelse av ny NTP. Det er også sendt flere formelle invitasjoner til møtene i fagpolitisk utvalg. Som svar på den siste invitasjonen fikk vi 28. april følgende svar fra departementet:

Viser til forespørsel om deltakelse på møte i fagpolitisk utvalg 9. mai. Prosess og tidsplan for neste NTP er ikke besluttet, slik at det vil være for tidlig for oss å orientere om dette. Vi må derfor takke nei til å delta på møtet.

Ut fra signalene som vi har fått fra departementet, vil man også denne gangen ha en sterkere politisk styring av NTP-prosessen fra A til Å. Tidligere praksis (med at transportetatene la fram et utkast til ny NTP før den formelle politiske behandlingen internt i departementet) vil heller ikke denne gangen bli benyttet.

Rammene for Østlandssamarbeidet sitt videre NTP-arbeid

I og med at vi ikke har full oversikt over prosess og tidslinje er det vanskelig å ferdigstille en prosessplan for Østlandssamarbeidet sitt arbeid med NTP. Det er imidlertid ønskelig at fagpolitisk utvalg drøfter rammene/innretningen på det forestående NTP-arbeidet i regi av Østlandssamarbeidet.

På utvalgsmøte 6. desember 2021 orienterte sekretariatet om det interessepolitiske arbeidet knyttet til NTP-prosessen og InterCity-prosjektet, herunder bruk av digitale plattformer i påvirkningsarbeidet videre framover. Utvalget tok ikke stilling til rammene (ambisjonsnivået) for det videre arbeidet og det var enighet om å drøfte dette på et senere møte.

I det videre arbeidet med ny NTP, vil det være naturlig at Østlandssamarbeidet utarbeider et oppdatert strategigrunnlag, der prioriteringene fra fylkeskommunene klargjøres. Ved tidligere rullinger har man både utarbeidet egne Østlandspakker (med stort detaljeringsnivå), mens man ved siste rulling utformet er mer visuelt og strategisk grunnlagsdokument, jf. <https://ic-ostsam.no/wp-content/uploads/2020/12/Norges-viktigste-samferdselsprosjekt.pdf>.

Det er nå ønskelig at fagpolitisk utvalg drøfter hvordan Østlandssamarbeidet denne gangen skal presentere landsdelens krav og ønsker til ny NTP 2026-2037. I forkant av møtet 9. mai vil det derfor være ønskelig at fylkeskommunene drøfter dette på hjemmebane, slik at NTP/IC-gruppen i

Østlandssamarbeidet

etterkant av utvalgsmøte kan igangsette arbeidet med utgangspunkt i signalene og innspillene fra fagpolitisk utvalg.

Vedlegg

Ingen vedlegg

14/2021 Grønne næringstransporter

Forslag til vedtak

1. Fagpolitisk utvalg tar informasjonen til orientering.
2. Det er ønskelig at utvalget fortløpende oppdateres på fremdriften i prosjektet.

Saksredegjørelse

Prosjekt 'grønne næringstransporter' har tidligere vært drøftet av adm. samferdselsgruppe og fagpolitisk utvalg, jf. vedlagt konseptskisse. Problemstillingen har vært: hvordan kan fylkeskommunene bidra til raskere utrulling av infrastruktur for el, biogass og hydrogen.

Oppstart av arbeidet

Oppstart av forprosjektet ble vedtatt på representantskapsmøte 1. april, der følgende vedtak ble gjort:

1. Representantskapet ser positivt på at fylkeskommunene forsterker samarbeidet slik at man kan få til en raskere utbygging av nødvendig utslippsfri ladeinfrastruktur for næringstransportene i landsdelen.
2. Representantskapet legger til grunn at man gjennom forprosjektet utarbeider detaljerte arbeidspakker med kostnadsestimat og tilhørende finansieringsplaner.

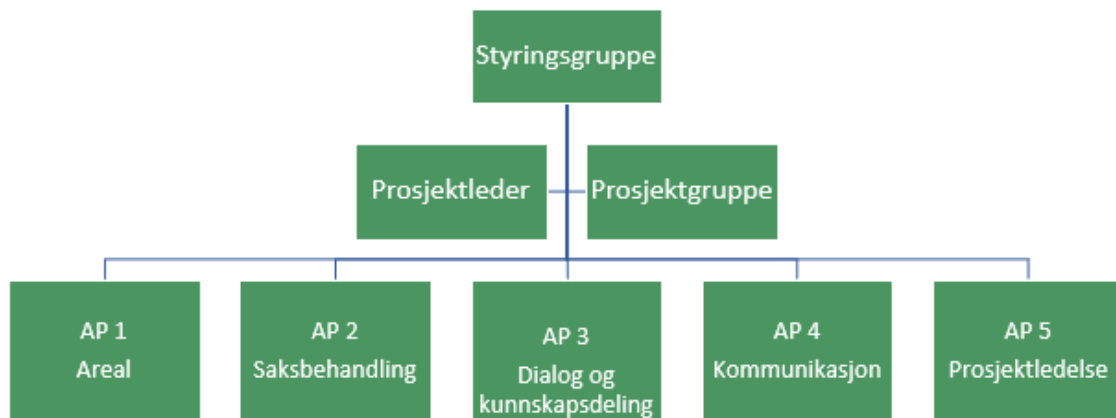
Første prosjektmøte i forprosjektet ble gjennomført 19. april med et 20-talls deltagere fra kommuner og fylkeskommuner i landsdelen og neste prosjektgruppemøte er berammet til 8. juni 2022.

Organisering og prosjektledelse

Mobilitetsgruppen i Østlandssamarbeidet, er styringsgruppe for prosjektet og har følgende sammensetning:

- Oslo kommune: Tom Alex Hagen
- Viken fylkeskommune: Hanne Botten
- Innlandet fylkeskommune: Paul H. Berger
- Vestfold og Telemark fylkeskommune: Linda Ehnmark

Prosjektet er organisert som vist på figuren under:

Prosjektleder vil etter sommeren bli frikjøpt fra Innlandet fylkeskommune i 50% stilling. Frem til da er Jan Carsten Gjærlov i Evig Grønn AS innleid som prosjektleder.

Samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner

Representanter fra Osloregionen (OR) deltar på møtene i prosjektgruppen i forprosjektet med bakgrunn i at også OR er i oppstartsfasen med sitt eget energistasjonsprosjekt. De to prosjektene har delvis sammenfallende mål og arbeidspakker. Følgende hovedinnsatsområder er omtalt i begge prosjektene:

1. Areal (utarbeide oversikt over tilgjengelige arealer for energistasjoner + å se dette i sammenheng med nettkapasitet)
2. Saksbehandling (styrke kompetansen i kommuner/fylkeskommuner når det gjelder saksbehandling av energistasjonsprosjekter)
3. Utarbeide veileder (felles veileder for kommuner, fylkeskommuner og næringsaktører) som kan forenkle og effektivisere godkjenningsprosessene.

Mange av partner-kommunene i ØS-prosjektet er også medlemmer i Osloregionens ulike faggrupper – og en del av kommunene har i denne forbindelse etterspurt en nærmere avklaring på hva som er forskjellen mellom de to prosjektene. Det er problematisk dersom rollene er uklare og dersom resultatet blir unødvendig dobbeltarbeid.

At både fylkeskommunene (gjennom ØS) og kommuner (gjennom OR) har engasjert seg i det viktige arbeidet med utbygging av grønne energistasjoner er i utgangspunktet positivt og understreker betydningen og viktigheten av dette arbeidet. De to organisasjonene er komplementære, og Osloregionen har et annet eierskap og en annen geografi enn Østlandssamarbeidet. Av landsdelens 121 kommuner er 64 medlemmer av Osloregionen. Det er også sånn at Osloregionen har en geografisk utbredelse som kun dekker 1/3 av landsdelens samlede areal på 94.577 km². For å få med seg både korridorperspektivet og hele geografien i landsdelen er det derfor viktig at Østlandssamarbeidet prioriterer dette arbeidet de neste årene.

Både OR og ØS har også søkt om klimasatsmidler – 1,5 mill. til hvert av de prosjektene. ØS og OR er i dialog med Miljødirektoratet med tanke på å avklare/avstemme de to prosjektinitiativene.

På møte i adm. samferdselsgruppe 25. april ble følgende vedtak gjort:

1. Administrativ samferdselsgruppe ser positivt på at styringsgruppen vurderer nærmere hvordan prosjektet skal organiseres og hvordan man kan sikre en god samhandling mellom fylkeskommunene og kommune i det videre arbeidet.
2. Evt. endringer i prosjektorganiseringen legges fram for vurdering/godkjenning på neste møte i fagpolitisk utvalg.

Sekretariatets vurdering

Sekretariatet har – i forståelse med styringsgruppen – konkludert med at prosjektet videreføres som planlagt uten å endre styringsform/organisering.

Bakgrunnen for dette er at sekretariatene i Østlandssamarbeidet og Osloregionen samarbeider godt med tanke på å se de to prosjektinitiativene i sammenheng. Forrige uke ble det også sendt en felles henvendelse til Miljødirektoratet (se vedlegg) der det bekreftes at de to prosjektene skal ses i sammenheng med tanke på bedre måloppnåelse og raskere framdrift i arbeidet.

Det foreslås med andre ord ingen endringer i prosjektorganiseringen på nåværende tidspunkt. Tematikken vurderes fortløpende og tilbakemeldingen på klimasatssøknaden til Østlandssamarbeidet vil i denne sammenheng være viktig når de videre prosjektplanene skal legges.

Vedlegg

Separate vedlegg:

1. Konseptskisse for grønne næringstransporter
2. Program for første møte i prosjektgruppen
3. Felles brev til Miljødirektoratet

15/2021 Felles uttalelse om TEN-T fra Scandria Alliance

Forslag til vedtak

Fagpolitisk utvalg slutter seg til innholdet i felles posisjonspapir fra Scandria Alliance vedr. revisjonen av TEN T og EUs mobilitetspakke.

Saksredegjørelse

Departementet har ønsket å få innspill fra norske aktører vedr. revisjonen av TEN-T og forslagene i EU-kommisjonens nye mobilitetspakke. Fylkeskommunene på Østlandet besluttet tidligere i år å gi et felles høringsinnspill. Sluttdokumentet ble behandlet på møte i fagpolitisk utvalg 21. februar og 28. februar i år og ble deretter sendt til samferdselsdepartementet innen fristen 1. mars. Høringsinnspillet er vedlagt som separat vedlegg.

I innspillet tas det opp en rekke tema som det er ønskelig å drøfte nærmere med departementet. Representant fra den norske EU-delegasjonen gir en orientering om TEN-T i møtet, samtidig som det legges opp til en videre dialog med samferdselsdepartementet i saken.

For å få gjennomslag for fylkeskommunenes prioriteringer ovenfor EU-kommisjonen, samarbeider fylkeskommunene/Østlandssamarbeidet gjennom Scandria Alliance. Et felles høringsdokument (policy-paper) er utarbeidet. Dokumentet er vedlagt som separat vedlegg.

Sekretariatet mener at fylkeskommunene på Østlandet har fått gjennomslag for de viktigste posisjonene i det foreleggende utkastet. Dokumentet har også vært drøftet på møter med adm. representanter for fylkeskommunene.

Vedlegg

Separate vedlegg

- 1: Høringsinnspill til samferdselsdepartementet
- 2: Position paper, Scandria Alliance

16/202 Justert møteplan for 2022

Forslag til vedtak

I tillegg til allerede vedtatt møteplan, avholdes et kort digitalt møte i fagpolitisk utvalg ..juni 2022

Saksredegjørelse

Møtene i fagpolitisk utvalg i 2022 er berammet på følgende tidspunkter:

- Møte #2: Mandag 09. mai kl. 10:00-14:00 – fysisk møte
- Møte #3: Mandag 19. spt kl. 10:00-12:00 – digitalt møte
- Møte #4: Mandag 28. nov. kl. 12:00-16:00 – fysisk møte

Sekretariatet ser det som ønskelig at det settes opp et kort digitalt møte i utvalget før sommeren for å følge opp og drøfte følgende to saker:

- Drøfte og avklare Østlandssamarbeidet sine felles posisjoner når det gjelder videre arbeid med InterCity, jf. sak 12/22
- Drøfte og avklare format og innhold på felles NTP-innspill fra Østlandssamarbeidet, jf. sak 13/22

Vedlegg

Ingen vedlegg til saken.